

**Analýza dysfunkčního
(problémového) chování v
souvislostech situačních a
sociálních**

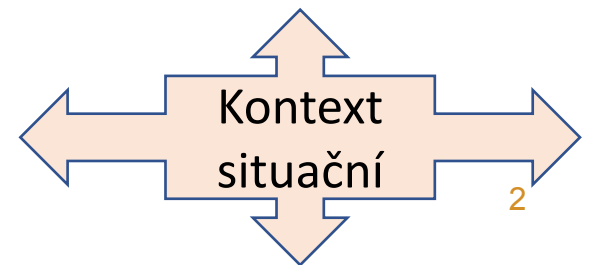
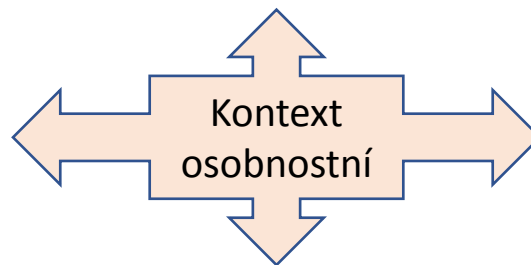
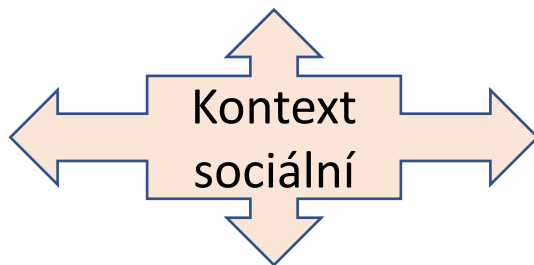
Analýza chování

Funkční chování

Dysfunkční chování

Kontext sociální

Kritéria

- ✘ aktuální úroveň
- ✘ norma, očekávání

Modely

- +sociálního přizpůsobení – funkce chování
- +prosazování osobní nezávislosti,
- +odpovědnosti za své chování

Indikátory identifikující deficitní oblasti sociální kompetence

Deficit osvojení (nabytí) sociálních dovedností

- ✘ nedostatečně rozvinuté, absentující sociální znalosti a dovednosti
- ✘ odráží se v omezeném repertoáru chování v různých podmínkách.

Výkonový deficit

- ✘ nechybí sociální vědomosti a dovednosti
- ✘ chybí schopnost aplikovat nabyté sociální dovednosti v sociálních situacích,
- ✘ úzce souvisí s nedostatečnou motivací.

Deficit v plynulosti (obratnosti) používání sociálních dovedností

- ✘ neobratnost v sociálním kontaktu, kdy dítě chce sociální dovednost použít, zároveň ví jak, ale její aplikace je strnulá, nešikovná, neúčelná.
- ✘ A) nepřítomnosti kompetentního modelu sociálního chování
- ✘ B) nepřiměřeném použití nově osvojené nebo málo užívané sociální dovednosti
- ✘ Vyskytuje se častěji než 1. a 2.

Konkurenční problémové chování

(externalizačního i internalizačního charakteru) – tuto deficitní oblast dělí na dvě podúrovně:

- + a. **Deficit sebekontroly sociálních dovedností** (inhibovanost nebo impulzivita narušují rozvoj sociálních dovedností)
- + b. **Deficit sebekontroly výkonu** (absence schopnosti uplatňovat získané sociální dovednosti)

Indikátory identifikující deficitní oblasti sociální kompetence 2

Deficit v plynulosti (obratnosti) používání sociálních dovedností

- neobratnost v sociálním kontaktu, kdy dítě chce sociální dovednost použít, zároveň ví jak, ale její aplikace je strnulá, nešikovná, neúčelná.
- A) nepřítomnosti kompetentního modelu sociálního chování
- B) nepřiměřeném použití nově osvojené nebo málo užívané sociální dovednosti
- Vyskytuje se častěji než 1. a 2.

Konkurenční problémové chování (externalizačního i internalizačního charakteru) – tuto deficitní oblast dělí na dvě podúrovně:

- a. **Deficit sebekontroly sociálních dovedností** (inhibovanost nebo impulzivita narušují rozvoj sociálních dovedností)
- b. **Deficit sebekontroly výkonu** (absence schopnosti uplatňovat získané sociální dovednosti)

(Elliot, S. N., Gresham, F. M. 1993; Gresham, F. M. 1997; Lane, K. L., Gresham, F. M., O'Shaughnessy, T. E. et al., 2002)

Kontext Situační

1. Souvislosti v prostředí žáka, které vyvolávají a ovlivňují jeho negativní projevy v chování.
2. Zajímá nás materiální i sociální prostředí.
3. Zvažujeme možnosti okamžitých i budoucích změn.
4. Vyhodnotíme, které změny můžeme udělat sami, které změny závisí na spolupráci s vedením školy, učiteli, žáky, rodiči atd

Situační analýza chování

(Eschenbach, R. 2004)

Analýza silných a slabých stránek

- minulé úspěchy a neúspěchy
- příčiny minulých úspěchů a neúspěchů
- budoucí silné a slabé stránky

Zajištění a analýza potenciálů

- využívaný potenciál
- využitelný potenciál

Určení klíčových schopností a dovedností

Příležitosti a hrozby z analýzy vnitřního prostředí

Problémová místa v interpersonální interakci vůči vrstevníkům a dospělým

Určující faktory pro volbu strategie z hlediska pedagogického pracovníka

Struktura situační analýzy chování

Identifikace strategií chování

pojmenování projevů v chování dítěte
vhodných
a nevhodných
odhalení jejich motivace

Vymezení rizikových faktorů

- spouštěče
- zpevňovače
- posilovače

Analyzují se interakce významných subjektů

sociální role, reakce, skupinová dynamika, tenze, koheze);
reakce a očekávání dítěte vůči důležitým osobám a
očekávání těchto osob vůči dítěti
sociální zdatnost

Oblasti - situační analýzy chování

